

**Regulamin
udzielania kredytów dla klientów instytucjonalnych**

Gorzów Wielkopolski, listopad 2023 r.

Spis treści

Rozdział 1. Postanowienia ogólne.....	2
Rozdział 2. Podstawowe zasady i warunki udzielania kredytów	4
Rozdział 3. Prawne zabezpieczenie spłaty kredytu	6
Rozdział 4. Oprocentowanie, opłaty i prowizje.....	6
Rozdział 5. Postawienie kredytu do dyspozycji kredytobiorcy	8
Rozdział 6. Zobowiązania i uprawnienia kredytobiorcy.....	9
Rozdział 7. Spłata kredytu	9
Rozdział 8. Reklamacje, skargi, wnioski	9
Rozdział 9. Zakończenie umowy	11
Rozdział 10. Postanowienia końcowe.....	12

Rozdział 1. Postanowienia ogólne

§ 1

1. Niniejszy „Regulamin udzielania kredytów dla klientów instytucjonalnych”, zwany dalej regulaminem, określa zasady udzielania kredytów związanych z finansowaniem prowadzonej działalności i warunki ich spłaty obowiązujące w Banku oraz prawa i obowiązki stron umowy.
2. Regulamin znajduje zastosowanie również w przypadku kredytowania jednostek samorządu terytorialnego oraz wspólnot mieszkaniowych, a także wystawiania gwarancji.
3. Postanowienia regulaminu są dla stron wiążące, jeżeli strony w umowie nie określą odmiennie swych praw i obowiązków.

§ 2

Przez określenia użyte w regulaminie należy rozumieć:

- 1) administrator – osoba fizyczna lub prawna sprawująca kontrolę nad opracowywaniem stawki bazowej;
- 2) Bank – Gospodarczy Bank Spółdzielczy w Gorzowie Wielkopolskim;
- 3) dzień roboczy – dzień kalendarzowy inny niż sobota lub dzień określony odrębnymi przepisami jako dzień wolny od pracy, w którym Bank prowadzi obsługę klientów w zakresie uregulowanym regulaminem;
- 4) działalność gospodarcza – zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły, w tym działalność rolnicza;
- 5) gwarancja – jest to jednostronne zobowiązanie banku gwaranta, że po spełnieniu przez podmiot uprawniony (beneficjenta gwarancji) określonych warunków zapłaty, które mogą być stwierdzone określonymi w tym zapewnieniu dokumentami, jakie beneficjent załączy do sporządzonego we wskazanej formie żądania zapłaty, bank ten wykona świadczenie pieniężne na rzecz beneficjenta gwarancji – bezpośrednio albo za pośrednictwem innego banku;
- 6) jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej – podmiot, któremu ustawa przyznaje zdolność prawną;
- 7) klient/klient instytucjonalny – osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, o ile posiada zdolność prawną, osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, rolnik, wspólnik spółki cywilnej, w tym jednostka samorządu terytorialnego, wspólnota mieszkaniowa;
- 8) kredyt – środki pieniężne oddane przez Bank do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie, na warunkach i na cel określony w umowie; o ile regulamin nie stanowi inaczej, albo z własności zobowiązania nie wynika nic innego, w jego rozumieniu kredyt to także pożyczka oraz gwarancja;
- 9) kredyt obrotowy – kredyt w rachunku kredytowym albo w rachunku bieżącym, odnawialny lub nieodnawialny, udzielany na sfinansowanie bieżących potrzeb finansowych kredytobiorcy;
- 10) kredyt odnawialny – kredyt w rachunku kredytowym albo w rachunku bieżącym, którego spłata całości lub wykorzystanej części kredytu powoduje, iż odnawia się on do kwoty określonej w umowie i może być wielokrotnie wykorzystywany w okresie kredytowania do wysokości przyznanego limitu;
- 11) kredyt inwestycyjny – kredyt w rachunku kredytowym, nieodnawialny, przeznaczony na finansowanie realizowanych przez kredytobiorcę inwestycji;
- 12) kredytobiorca – klient instytucjonalny, który zawarł z Bankiem umowę;
- 13) LtV – wskaźnik wyrażający stosunek wartości ekspozycji kredytowej do wartości nieruchomości;
- 14) należności przeterminowane – należności Banku, niespłacone w terminach określonych w umowie lub w terminie wskazanym przez Bank;
- 15) okres karencji/karencja – ustalony w umowie, w tym w harmonogramie spłaty, okres od dnia zawarcia umowy do ustalonego w harmonogramie spłaty terminu, w którym kredytobiorca nie jest zobowiązany do spłaty kredytu; w tym okresie kredytobiorca zobowiązany jest do zapłaty odsetek;
- 16) okres kredytowania – okres liczony od dnia udzielenia kredytu do dnia całkowitej spłaty należności z tytułu kredytu wraz z odsetkami;
- 17) placówka Banku – jednostka organizacyjna Banku, prowadząca obsługę klientów instytucjonalnych w zakresie określonym regulaminem;

- 18) postawienie kredytu do dyspozycji kredytobiorcy/oddanie kredytu do dyspozycji kredytobiorcy – umożliwienie kredytobiorcy wykorzystanie/wypłatę kredytu w sposób, terminach i na warunkach określonych w umowie;
- 19) postawienie kredytu w stan wymagalności – żądanie przez Bank spłaty kredytu przed umownym terminem spłaty;
- 20) prawne zabezpieczenie spłaty kredytu – przewidziana prawem forma zabezpieczenia wierzytelności Banku z tytułu udzielonego kredytu, przyjmowana przez Bank zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami dotyczącymi prawnego zabezpieczenia wierzytelności Banku;
- 21) Prawo bankowe – ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe;
- 22) Prawo dewizowe – ustawa z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe;
- 23) Prawo restrukturyzacyjne – ustawa z dnia 15 maja 2015 r. prawo restrukturyzacyjne;
- 24) publikacja – udostępnienie informacji o wartości stawki bazowej przez administratora zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie opracowywania danej stawki bazowej lub określonymi w oświadczeniu dotyczącym stawki bazowej, które jest publikowane zgodnie z art. 27 Rozporządzenia BMR;
- 25) rachunki:
 - a) bieżący – rachunek bankowy służący klientowi instytucjonalnemu do przeprowadzania rozliczeń pieniężnych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, prowadzony przez Bank na podstawie obowiązującej w nim regulacji,
 - b) kredytowy – rachunek służący do ewidencjonowania stanu zadłużenia kredytobiorcy,
 - c) obsługi kredytu – rachunek bieżący, rachunek pomocniczy lub rachunek spłaty kredytu, z którego dokonywana jest spłata kapitału kredytu, odsetek, opłat, prowizji i kosztów,
 - d) spłaty kredytu – nieoprocentowany rachunek wskazany w umowie, na który kredytobiorca wpłaca środki przeznaczone na spłatę kapitału kredytu, odsetek, opłat, prowizji i kosztów;
- 26) rata kredytu – część kredytu przypadająca do spłaty przez kredytobiorcę w wysokości i terminie określonych w umowie i/lub harmonogramie spłaty;
- 27) reklamacja – każde wystąpienie klienta skierowane do Banku zawierające zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez Bank w zakresie wykonywanych czynności bankowych w rozumieniu ustawy Prawo bankowe;
- 28) rezydent – klient instytucjonalny mający siedzibę w kraju - w rozumieniu ustawy Prawo dewizowe;
- 29) rolnik – osoba fizyczna, prowadząca działalność rolniczą;
- 30) stawka bazowa – indeks lub wskaźnik referencyjny w rozumieniu Rozporządzenia BMR, ustalona przez strony w umowie, spośród wskazanych poniżej:
 - a) CME Term SOFR – wskaźnik referencyjny stopy procentowej w rozumieniu Rozporządzenia BMR, którego Administratorem jest podmiot CME Group Benchmark Administration Limited lub każdy inny podmiot, pełniący tę funkcję w przyszłości,
 - b) EURIBOR – wskaźnik referencyjny stopy procentowej w rozumieniu Rozporządzenia BMR, którego Administratorem jest podmiot European Money Markets Institute (EMMI) lub każdy inny podmiot, pełniący tę funkcję w przyszłości,
 - c) LIBOR - wskaźnik referencyjny stopy procentowej w rozumieniu Rozporządzenia BMR, którego Administratorem jest podmiot ICE Benchmark Administration Limited lub każdy inny podmiot, pełniący tę funkcję w przyszłości,
 - d) WIBOR – wskaźnik referencyjny stopy procentowej, którego Administratorem jest podmiot GPW Benchmark S.A. lub każdy inny podmiot, pełniący tę funkcję w przyszłości,
 - e) WIRON – wskaźnik referencyjny stopy procentowej, którego Administratorem jest podmiot GPW Benchmark S.A. lub każdy inny podmiot, pełniący tę funkcję w przyszłości,
 - f) WIRON Stopa Składana – wskaźnik referencyjny stopy procentowej, którego Administratorem jest podmiot GPW Benchmark S.A. lub każdy inny podmiot, pełniący tę funkcję w przyszłości,
 - g) Stopa redyskonta weksli NBP – stopa określana i ogłaszana przez Radę Polityki Pieniężnej;
- 31) strona internetowa – strona internetowa Banku www.gbs.net.pl;
- 32) suma gwarancyjna – określona w umowie kwota, stanowiąca górną granicę odpowiedzialności Banku z tytułu udzielonej gwarancji;
- 33) tabela kursów walut – tabela kursów walut dla dewiz obowiązująca w Banku, publikowana na stronie internetowej;

- 34) tablica – tablica ogłoszeń w Banku;
- 35) taryfa – obowiązująca w Banku tabela opłat i prowizji za czynności i usługi bankowe dla klientów instytucjonalnych, określająca wysokość prowizji i opłat bankowych pobieranych przez Bank z tytułu udzielenia i spłaty kredytu oraz wykonywania innych czynności bankowych, w tym związanych z obsługą kredytu, publikowana na stronie internetowej;
- 36) termin spłaty – wskazana w umowie i/lub harmonogramie kredytu data spłaty całości lub części kredytu (raty) lub odsetek;
- 37) transza kredytu – część kredytu postawiona do dyspozycji kredytobiorcy na warunkach i w terminie określonym w umowie;
- 38) umowa – umowa o kredyt zawarta pomiędzy Bankiem a kredytobiorcą;
- 39) waluta kredytu – waluta, w której udzielany jest kredyt;
- 40) waluta spłaty kredytu – waluta, w której kredyt jest spłacany;
- 41) wkład własny/środki własne/udział własny kredytobiorcy – środki finansowe, które wraz z kredytem umożliwiają sfinansowanie całości inwestycji; jego formę, wysokość i termin wniesienia określa umowa;
- 42) wniosek – wniosek o udzielenie lub podwyższenie kredytu;
- 43) wnioskodawca – klient instytucjonalny, który złożył w Banku wniosek;
- 44) wypłata kredytu – wykorzystanie przez kredytobiorcę całości lub części kredytu na warunkach i w sposób określony w umowie;
- 45) wyróżnik marketingowy – nazwa produktowa kredytu wyróżniająca dany produkt spośród innych;
- 46) zdolność kredytowa – zdolność klienta instytucjonalnego do terminowej spłaty kredytu wraz z odsetkami, opłatami, prowizjami oraz innymi kosztami przewidzianymi w umowie.

Rozdział 2. Podstawowe zasady i warunki udzielania kredytów

§ 3

1. Na warunkach określonych w regulaminie Bank udziela klientom instytucjonalnym następujących rodzajów kredytów:
 - 1) z uwagi na przedmiot kredytowania:
 - a) kredytu obrotowego,
 - b) kredytu inwestycyjnego;
 - 2) z uwagi na formę wykorzystania:
 - a) kredytu w rachunku bieżącym,
 - b) kredytu w rachunku kredytowym;
 - 3) z uwagi na rodzaj waluty - w złotych;
 - 4) pożyczek i gwarancji.
2. Bank może udzielać kredytów zgodnie z ofertą Banku.
3. Kredyty mogą posiadać wyróżnik marketingowy wskazany w umowie.
4. Kredyty udzielane są na okres ustalony w umowie.
5. Umowa określa wzajemne zobowiązania stron, warunki udzielenia kredytu oraz prawne zabezpieczenie spłaty kredytu.
6. Kwota kredytu uzależniona jest od zdolności kredytowej wnioskodawcy i oferty Banku w ramach danego rodzaju kredytu.
7. Kredyty udzielane są kredytobiorcom – osobom fizycznym, zamieszkującym lub prowadzącym przedsiębiorstwo na terenie działania Banku lub kredytobiorcom – osobom prawnym i jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej, mającym siedzibę lub jednostki organizacyjne na terenie działania Banku. Przy udzielaniu kredytów o dłuższym terminie kredytowania, szczególnie przeznaczonych na finansowanie nakładów inwestycyjnych, dopuszcza się stosowanie karencji w spłacie kapitału kredytu jednak nie dłużej niż 2 lata.

§ 4

Bank udziela kredytów ze środków własnych lub źródeł zewnętrznych, w ramach posiadanych uprawnień.

§ 5

1. Przedmiotem kredytowania mogą być wszelkie przedsięwzięcia, a w szczególności:
 - 1) przedsięwzięcia zmierzające do podjęcia nowej działalności lub rozwoju już istniejącej;
 - 2) bieżące potrzeby związane z prowadzoną działalnością.
2. Kredyty inwestycyjne udzielane przez Bank stanowią uzupełnienie środków własnych kredytobiorcy.
3. Udział środków własnych powinien wynosić co najmniej 20% wartości nakładów inwestycji netto. W uzasadnionych przypadkach Zarząd Banku może odstąpić od ww. wymogu. Kredyty na działalność inwestycyjną mogą być udzielane na okres do 20 lat.

§ 6

1. Warunkiem udzielenia kredytu przez Bank jest posiadanie przez kredytobiorcę zdolności kredytowej.
2. Posiadanie przez wnioskodawcę zdolności kredytowej nie zobowiązuje Banku do udzielenia kredytu.
3. Bank może udzielić kredytu wnioskodawcy, który nie posiada zdolności kredytowej pod warunkiem ustanowienia szczególnego sposobu zabezpieczenia spłaty kredytu, z jednoczesnym przedstawieniem programu naprawy gospodarki podmiotu, którego realizacja zapewni, w ocenie Banku, uzyskanie zdolności kredytowej w określonym terminie, przy czym programem naprawy gospodarki podmiotu, o którym mowa powyżej, może być w szczególności układ przyjęty w ramach postępowania restrukturyzacyjnego prowadzonego zgodnie z Prawem restrukturyzacyjnym.
4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio przy udzieleniu kredytu nowo utworzonemu przedsiębiorcy, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, a posiadającej zdolność prawną.
5. Bank uzależnia przyznanie kredytu oraz ustalenie warunków kredytowania również od:
 - 1) celowości gospodarczej przedsięwzięcia lub działalności;
 - 2) efektywności przedsięwzięcia finansowanego kredytem;
 - 3) zaangażowania środków własnych w realizowane przedsięwzięcie;
 - 4) właściwego zabezpieczenia spłaty kredytu;
 - 5) stopnia ryzyka kredytowego.
6. Bank może odmówić udzielenia kredytu bez podania przyczyny.
7. Na pisemny wniosek wnioskodawcy, złożony w ciągu 30 dni od otrzymania informacji o negatywnej decyzji kredytowej, Bank przekazuje w formie pisemnej wyjaśnienie dotyczące dokonanej przez siebie oceny zdolności kredytowej, za opłatą wskazaną w taryfie.

§ 7

1. Wnioskodawca zobowiązany jest złożyć w Banku:
 - 1) poprawnie wypełniony i kompletny wniosek według wzoru obowiązującego w Banku, podpisany przez osoby uprawnione do składania oświadczeń woli w imieniu wnioskodawcy;
 - 2) dokumenty, wymagane przez Bank, do oceny zdolności kredytowej wnioskodawcy; ilość i rodzaj dokumentów oraz informacji składanych przez wnioskodawcę przy wniosku uzależniona jest od rodzaju prowadzonej działalności, powiązań kapitałowych lub organizacyjnych, okresu współpracy z Bankiem, rodzaju finansowanej transakcji, rodzaju i kwoty kredytu oraz okresu kredytowania;
 - 3) dokumenty dotyczące proponowanego prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu, w szczególności dokumenty określające prawo własności, umowy ubezpieczenia, dokumenty określające wartość przedmiotu zabezpieczenia.
2. Wnioskodawca, na żądanie Banku, zobowiązany jest zlecić rzeczoznawcy, na swój koszt, sporządzenie wyceny proponowanego przedmiotu zabezpieczenia; Bank wymaga, aby wycena nieruchomości, spełniała wymagania określone w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami i została wykonana przez rzeczoznawcę majątkowego, wybranego w drodze ustaleń między Bankiem i wnioskodawcą.
3. Bank weryfikuje informacje zawarte w dokumentacji opisanej w ust. 1 i może dokonywać odpowiednich badań i inspekcji u wnioskodawcy ubiegającego się o kredyt.
4. Przedmiotem badań i inspekcji mogą być księgi handlowe przedsiębiorstwa, dokumentacja finansowa, marketingowa, handlowa oraz inna dokumentacja, dotycząca prowadzonej działalności, a także stan majątku wnioskodawcy oraz proponowane zabezpieczenie spłaty kredytu.

5. Bank zastrzega sobie także prawo do kontaktowania się z innymi bankami i instytucjami w celu uzyskania informacji mogących przyczynić się do oceny sytuacji wnioskodawcy.
6. Bank każdorazowo indywidualnie określa dokumenty i informacje stanowiące podstawę oceny zdolności kredytowej.

Rozdział 3. Prawne zabezpieczenie spłaty kredytu

§ 8

1. Ustanowienie prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu może być warunkiem udzielenia kredytu.
2. Bank może żądać ustanowienia jednej lub wielu form prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu.
3. Bank wypłaca kredyt pod warunkiem skutecznego ustanowienia prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu, o ile umowa nie stanowi inaczej.
4. Wszelkie koszty związane z ustanowieniem, funkcjonowaniem, zmianą i zniesieniem prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu ponosi kredytobiorca.
5. Bank jest uprawniony do monitorowania prawidłowości i wartości ustanowionego zabezpieczenia przez cały okres obowiązywania umowy.
6. Bank może, pod rygorem wypowiedzenia umowy, żądać zmiany lub ustanowienia dodatkowego prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu w przypadku:
 - 1) zagrożenia lub utraty zdolności kredytowej przez kredytobiorcę;
 - 2) zmniejszenia się wartości rynkowej przedmiotu zabezpieczenia;
 - 3) zagrożenia terminowej spłaty kredytu lub odsetek.

Rozdział 4. Oprocentowanie, opłaty i prowizje

§ 9

1. Kredyt jest oprocentowany według określonej w umowie:
 - 1) stałej stopy procentowej;
 - 2) zmiennej stopy procentowej, ustalonej na mocy stosownej decyzji Zarządu Banku;
 - 3) zmiennej stopy procentowej stanowiącej sumę stawki bazowej i marży Banku.
2. Stała stopa procentowa oznacza, że w trakcie trwania umowy oprocentowanie kredytu nie ulega zmianie.
3. Zmienna stopa procentowa jest ustalana w oparciu o określoną w umowie stawkę bazową. Zmiana wartości stawki bazowej nie stanowi zmiany warunków umowy i nie może być podstawą do jej wypowiedzenia.
4. Wartość stawki bazowej aktualizowana jest na zasadach wskazanych w umowie, na podstawie publikacji administratora danej stawki bazowej. Dostęp do wartości poszczególnych stawek bazowych możliwy jest poprzez stronę internetową odpowiedniego administratora lub poprzez dzienniki ogólnopolskie lub portale internetowe dotyczące finansów lub gospodarki, w tym na stronie internetowej Narodowego Banku Polskiego (www.nbp.pl) – w zakresie stopy redyskonta weksli NBP.
5. W przypadku czasowego lub trwałego zaprzestania opracowywania stopy bazowej, lub zmiany metody jej obliczania, zastosowanie znajdują „Zasady postępowania Banku w przypadku czasowego lub trwałego zaprzestania opracowywania Stopy Bazowej lub zmiany metody jej obliczania” stanowiące załącznik do niniejszego Regulaminu. Informacje ogólne dotyczące Rozporządzenia BMR¹ oraz wskaźników referencyjnych zawiera „Pakiet informacyjny dot. wskaźników referencyjnych” stanowiący załącznik do „Zasad postępowania Banku w przypadku czasowego lub trwałego zaprzestania opracowywania Stopy Bazowej lub zmiany metody jej obliczania”.
6. Zmienna stopa procentowa ustalana na mocy stosownej decyzji Banku może ulec zmianie na warunkach wynikających z umów zawartych z klientami.
7. Wysokość marży Banku może być zmieniana, w trakcie trwania umowy, w przypadkach określonych w umowie.
8. Na zmianę marży Banku wpływają następujące czynniki:

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 („Rozporządzenie BMR”).

- 1) wydłużenie okresu kredytowania;
 - 2) zmiana wysokości kredytu;
 - 3) zmiana formy prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu;
 - 4) niedotrzymanie przez kredytobiorcę zobowiązań zawartych w umowie.
9. Maksymalna wysokość oprocentowania kredytu nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych (odsetki maksymalne); jeżeli oprocentowanie kredytu przekracza wysokość odsetek maksymalnych, należą się odsetki maksymalne.
10. Wysokość odsetek ustawowych, równa się sumie stopy referencyjnej NBP i 3,5 p. p. i jest ogłaszana przez Ministra Sprawiedliwości, w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

§ 10

1. Bank nalicza odsetki od kwoty wykorzystanego kredytu za okres od dnia wykorzystania kredytu przez kredytobiorcę do dnia poprzedzającego jego spłatę łącznie.
2. Jeżeli umowa nie stanowi inaczej przy naliczaniu odsetek przyjmuje się, że rok ma 365 dni, a miesiąc rzeczywistą liczbę dni.

§ 11

1. Kredyt przeterminowany, oprocentowany jest według zmiennej stopy procentowej określonej w umowie.
2. Maksymalna wysokość oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, o którym mowa w ust. 1, nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie); jeżeli oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego przekracza wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, należą się odsetki maksymalne za opóźnienie.
3. Wysokość odsetek ustawowych za opóźnienie, o których mowa w ust. 2, równa się sumie stopy referencyjnej NBP i 5,5 p. p.
4. Uznaje się, że obowiązek informacyjny Banku wobec kredytobiorcy oraz poręczyciela, a także dłużników z tytułu zabezpieczenia kredytu, w zakresie zmiany stopy referencyjnej NBP jest spełniony z uwagi na powszechny dostęp do dzienników ogólnopolskich oraz stron portali internetowych dotyczących finansów lub gospodarki, w których informacje o tej stopie są publikowane oraz strony internetowej Narodowego Banku Polskiego www.nbp.pl.

§ 12

1. Bank pobiera od kredytobiorcy prowizje i opłaty określone w obowiązującej w Banku taryfie.
2. Taryfa opublikowana jest na tablicy oraz na stronie internetowej Banku.
3. W trakcie trwania umowy taryfa może ulec zmianie; zmiana w tym zakresie nie wymaga sporządzenia aneksu do umowy.
4. Taryfa może zostać zmieniona w terminie do 6 miesięcy od dnia, gdy wystąpi choć jedna z wymienionych przyczyn:
 - 1) zmieni się którykolwiek ze wskaźników wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny - o co najmniej 0,10 punktu procentowego, przy czym w przypadku zmiany więcej niż jednego wskaźnika, podstawą do zmiany jest wskaźnik o najwyższej wartości zmiany;
 - 2) zmieni się wysokość przeciętnego, miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku, publikowane przez Główny Urząd Statystyczny - o co najmniej 1% w stosunku do poprzednio obowiązującego w analogicznym okresie;
 - 3) zmienią się ceny energii, ceny połączeń telekomunikacyjnych, usług pocztowych, koszty obsługi rozliczeń transakcji, rozliczeń międzybankowych i innych kosztów ponoszonych przez Bank na rzecz instytucji zewnętrznych, których dotyczą opłaty i prowizje – o co najmniej 1% w stosunku do poprzednio obowiązującej ceny w analogicznym okresie (rocznym, kwartalnym lub miesięcznym);
 - 4) konieczności zmiany kapitałów Banku, w tym kapitału zakładowego, do zmiany lub utworzenia funduszy własnych, w tym funduszy rezerwowych, do zmiany lub utworzenia rezerw lub odpisów, do zapłaty obowiązkowych opłat, podatków lub innych należności publicznoprawnych, na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa, decyzji, rekomendacji lub zaleceń

- organów nadzoru nad rynkiem kapitałowym, finansowym lub konsumenckim, bądź unormowań dotyczących standardów rachunkowości;
- 5) zostaną zmienione, uchylone lub wprowadzone nowe, powszechnie obowiązujące przepisy prawa, o ile w ich wyniku i w celu dostosowania się do nich konieczna stała się zmiana taryfy;
 - 6) zmieni się lub pojawi nowa interpretacja powszechnie obowiązujących przepisów prawa na skutek orzeczeń sądów lub uchwał, decyzji, rekomendacji, stanowisk lub innych aktów wydawanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, Narodowy Bank Polski, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Bankowy Fundusz Gwarancyjny lub organy władzy publicznej, o ile w ich wyniku i w celu dostosowania się do nich, konieczna stała się zmiana taryfy;
 - 7) decyzji instytucji lub banków zewnętrznych (np. ARiMR, BGK), w ramach współpracy z którymi został udzielony kredyt – w odniesieniu do kredytów udzielanych we współpracy z tymi instytucjami lub bankami oraz w zakresie wynikającym z tych decyzji;
 - 8) zostaną wprowadzone nowe produkty lub usługi, przy czym ta zmiana będzie dotyczyła ustanowienia nowych opłat lub prowizji dla udostępnianych nowych produktów lub usług albo kiedy zostaną wycofane produkty lub usługi, a wówczas zmiana będzie dotyczyła produktów lub usług wycofanych;
 - 9) nastąpi rozszerzenie lub zmiana funkcji produktów lub usług;
 - 10) zostaną dostrzeżone, wymagające sprostowania omyłki pisarskie, rachunkowe, lub zaistnieje konieczność wprowadzenia zmian porządkowych, które nie wpływają na wysokość opłat i prowizji.
5. Zmiany będą polegać na podwyższeniu lub obniżeniu stawki prowizji lub opłat, zgodnie z kierunkiem zmian wskaźników lub kosztów, o których mowa w ust. 4 pkt 1-3, o nie więcej niż dwukrotność dotychczas obowiązującej stawki lub prowizji, z zastrzeżeniem, iż nie dotyczy to przypadków podwyższenia opłat lub prowizji, których wartość wynosiła 0 złotych lub 0 %.
 6. Zmiany taryfy nie będą dokonywane częściej niż raz na kwartał, z wyjątkiem zmian, wynikających z decyzji instytucji wskazanych w ust. 4 pkt 7.
 7. Zmiany taryfy będą przeprowadzane w trybie wskazanym w § 24 ust. 3-8.
 8. Niezależnie od okoliczności wskazanych w ust. 4, Bank w każdym czasie ma prawo dokonać zmian opłat i prowizji określonych w taryfie, polegających na ich obniżeniu, zmianach warunków ich pobierania na korzystniejsze dla klienta lub zaprzestaniu ich pobierania.
 9. Zapłacone przez kredytobiorcę opłaty i prowizje nie podlegają zwrotowi w przypadku niewykorzystania w całości lub w części postawionego do dyspozycji kredytobiorcy kredytu, chyba że umowa stanowi inaczej.

Rozdział 5. Postawienie kredytu do dyspozycji kredytobiorcy

§ 13

1. Postawienie kredytu do dyspozycji kredytobiorcy następuje po podpisaniu przez kredytobiorcę umowy na warunkach w niej wskazanych.
2. Niepodpisanie umowy w uzgodnionym terminie, Bank uznaje za rezygnację z jej zawarcia; rezygnacja kredytobiorcy z kredytu nie zwalnia go z obowiązku uiszczenia opłaty za rozpatrzenie wniosku, o ile jest wymagana.
3. Bank odstępuje od umowy oraz odmawia wypłaty kredytu, jeżeli:
 - 1) kredytobiorca w terminie określonym w umowie nie spełnił określonych w umowie warunków wypłaty kredytu;
 - 2) przed wypłatą, chociaż części kredytu, zaszły okoliczności nieznane Bankowi w dniu podpisania umowy, skutkujące wystąpieniem zagrożenia terminowej spłaty kredytu;
 - 3) przed wypłatą, chociaż części kredytu, w stosunku do kredytobiorcy zostało wszczęte i pozostaje w toku postępowanie egzekucyjne.
4. Wypłata kredytu następuje w sposób określony w umowie.
5. Kredytobiorca zobowiązany jest wykorzystać kredyt w sposób i na cel określony w umowie.
6. Niewykorzystanie kredytu lub jego transzy w terminie ustalonym w umowie oznacza rezygnację kredytobiorcy z tej części kredytu, o ile postanowienia umowy nie stanowią inaczej.

Rozdział 6. Zobowiązania i uprawnienia kredytobiorcy

§ 14

1. Kredytobiorca zobowiązany jest, w całym okresie kredytowania, zgodnie z umową do składania w Banku informacji oraz dokumentów służących ocenie jego sytuacji finansowej i gospodarczej, w tym zdolności kredytowej oraz umożliwiających kontrolę wykorzystania i spłaty kredytu.
2. Kredytobiorca zobowiązany jest umożliwić na żądanie lub w terminach wskazanych w umowie, przeprowadzenie pracownikowi Banku lub innej wskazanej osobie inspekcji przedsięwzięcia/inwestycji, siedziby kredytobiorcy, miejsc prowadzenia działalności, przedmiotu zabezpieczenia kredytu.

§ 15

1. Kredytobiorca może wystąpić z wnioskiem o zmianę umowy, a w szczególności o:
 - 1) wydłużenie umowy i odnowienie kredytu na kolejny okres w odniesieniu do kredytów odnawialnych;
 - 2) podwyższenie kwoty kredytu;
 - 3) prolongatę spłaty całości lub części kredytu;
 - 4) zmianę sposobu prawnego zabezpieczenia kredytu.
2. Zmiany, o których mowa w ust. 1, mogą zostać dokonane po:
 - 1) uznaniu, że kredytobiorca posiada zdolność kredytową;
 - 2) podpisaniu aneksu do umowy;
 - 3) spełnieniu przez kredytobiorcę warunków określonych w aneksie do umowy.

Rozdział 7. Spłata kredytu

§ 16

1. Wykorzystany kredyt wraz z odsetkami podlega spłacie w terminach, kwotach i na zasadach określonych w umowie.
2. W przypadku kredytów odnawialnych spłata kredytu następuje każdorazowo w momencie uznania środków odpowiednio rachunku bieżącego albo rachunku kredytowego.
3. Kredytobiorca zobowiązany jest wpłacać środki przeznaczone na spłatę kredytu na rachunek obsługi kredytu, za wyjątkiem kredytów w rachunku bieżącym, w których każda wpłata na rachunek bieżący zmniejsza saldo zadłużenia.
4. Jeżeli termin spłaty całości lub części kredytu albo odsetek przypada na dzień ustawowo wolny od pracy, spłata kredytu powinna nastąpić w pierwszym dniu roboczym po terminie spłaty.
5. Spłata części kredytu przed terminami określonymi w umowie, nie wymaga zmiany terminarza spłat oraz podpisania stosownego aneksu do umowy, chyba że umowa stanowi inaczej.
6. Spłata całej kwoty zaciągniętego kredytu przez kredytobiorcę wraz z należnymi odsetkami, prowizjami oraz innymi kosztami wynikającymi z umowy, oznacza wygaśnięcie umowy, z zastrzeżeniem ust. 7.
7. W przypadku kredytów odnawialnych, skutek wygaśnięcia umowy następuje po spłacie kredytu wraz z należnymi odsetkami, prowizjami oraz innymi kosztami wynikającymi z umowy, w dniu ostatecznego terminu spłaty kredytu i odsetek.

Rozdział 8. Reklamacje, skargi, wnioski

§ 17

1. Kredytobiorca zobowiązany jest na bieżąco sprawdzać prawidłowość wykonania przez Bank postanowień wynikających z umowy.
2. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, niewykonania lub nienależytego wykonania postanowień, o których mowa w ust. 1 przez Bank, kredytobiorca może złożyć reklamację.
3. Reklamacja powinna być złożona niezwłocznie, bezpośrednio po stwierdzeniu niezgodności lub powzięcia wiadomości o zdarzeniu dającym powód do złożenia reklamacji.
4. Złożenie reklamacji nie zwalnia kredytobiorcy z obowiązku terminowego regulowania zobowiązań wobec Banku.

§ 18

1. Reklamacja klienta instytucjonalnego może być złożona:
 - 1) osobiście w siedzibie Banku lub w dowolnej placówce Banku w formie pisemnej lub ustnej do protokołu;
 - 2) telefonicznie w formie ustnej poprzez kontakt z pracownikiem Banku pod numerem podanym na stronie internetowej Banku;
 - 3) listownie w formie pisemnej na adres siedziby Banku lub dowolnej placówki Banku;
 - 4) z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej wysyłając e-mail na adres podany na stronie internetowej Banku.
2. Adresy siedziby Banku i placówek Banku zamieszczone są na stronie internetowej Banku.
3. Treść reklamacji złożonej w formie pisemnej powinna zawierać:
 - 1) imię i nazwisko lub nazwę składającego reklamację;
 - 2) adres korespondencyjny;
 - 3) dokładny opis zdarzenia lub przedmiotu zastrzeżeń klienta;
 - 4) oczekiwany przez klienta stan po rozpatrzeniu zastrzeżeń;
 - 5) własnoręczny podpis składającego reklamację zgodny z zasadami reprezentacji klienta
 - 6) numer telefonu, w przypadku wyrażania przez klienta woli otrzymania odpowiedzi na reklamację za pośrednictwem poczty elektronicznej (e-mail) - za pośrednictwem telefonu zostanie przekazane klientowi hasło do otwarcia korespondencji).
4. W przypadku stwierdzenia przez Bank braku informacji wymaganych do rozpatrzenia reklamacji, Bank zwraca się do klienta o ich uzupełnienie w formie, w jakiej klient złożył reklamację.
5. W sytuacji odmowy podania przez klienta wszystkich danych niezbędnych do rozpoczęcia procesu dotyczącego rozpatrzenia reklamacji, Bank informuje klienta, że rozpatrzenie reklamacji nie będzie możliwe ze względu na niekompletność oświadczenia klienta. Niezależnie od powyższego, Bank udziela odpowiedzi na reklamację w terminie określonym w ust. 6, a w szczególnie skomplikowanych przypadkach w terminie określonym w ust. 7.
6. Bank odpowiada na reklamację bez zbędnej zwłoki nie później niż w terminie do 30 dni kalendarzowych od daty wpływu reklamacji do Banku.
7. W szczególnie skomplikowanych przypadkach termin, o którym mowa w ust. 6, może ulec wydłużeniu do 60 dni kalendarzowych; za szczególnie skomplikowane przypadki uznaje się konieczność uzyskania przez Bank od podmiotów trzecich współpracujących z Bankiem informacji niezbędnych do rozpatrzenia reklamacji, m.in. administratorów baz danych, sprawy związane z windykacją kredytów, sprawy spadkowe, fraudy.
8. W przypadku braku możliwości udzielenia odpowiedzi na złożoną reklamację w terminie określonym w ust. 6 Bank w formie pisemnej w terminie 14 dni kalendarzowych od dnia wpływu reklamacji:
 - 1) wyjaśnia przyczyny opóźnienia w rozpatrywaniu reklamacji;
 - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone w celu rozpatrzenia sprawy;
 - 3) wskazuje przewidywany termin udzielenia odpowiedzi, który nie może być dłuższy niż 60 dni kalendarzowych od daty wpływu reklamacji do Banku.
9. Do zachowania terminów, o których mowa w ust. 6 i 7 wystarczy wysłanie odpowiedzi do klienta przed ich upływem.
10. Udzielając odpowiedzi na reklamację Bank bierze pod uwagę stan faktyczny istniejący w ostatnim dniu terminu na udzielenie odpowiedzi na reklamację – określonego w ust. 6, a w szczególnie skomplikowanych przypadkach w ust. 7 – chyba, że informacje i dokumenty, jakimi dysponuje Bank, umożliwiają udzielenie odpowiedzi wcześniej.
11. W przypadku, gdy zmianie ulegnie stan faktyczny, w oparciu o który Bank udzielił odpowiedzi na reklamację, Bank ponownie rozpoznaje reklamację biorąc pod uwagę zmieniony stan faktyczny, o ile zmiany nastąpiły na korzyść klienta.
12. Odpowiedź na reklamację udzielana jest:
 - 1) w formie pisemnej i wysyłana listem poleconym na adres wskazany w reklamacji przez klienta, z zastrzeżeniem pkt. 2;

- 2) wyłącznie na wniosek klienta z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej na adres mailowy, z którego reklamacja została wysłana, chyba że klient poda w reklamacji inny adres mailowy poprzez załączenie skanu odpowiedzi.

§ 19

1. Klient może składać do Banku skargi – wystąpienie klienta, kierowane do Banku, zawierające zastrzeżenia do działań/zachowania pracownika/ów Banku.
2. Klient może składać do Banku wnioski w zakresie dotyczącym poprawy funkcjonowania Banku, lepszego zaspokojenia potrzeb klientów Banku, usprawnienia pracy lub poszerzenia oferty.
3. Do skarg i wniosków stosuje się odpowiednio postanowienia niniejszego rozdziału za wyjątkiem § 20 ust. 2 pkt 4 i ust. 3.

§ 20

1. Bank jest podmiotem podlegającym nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.
2. Od stanowiska, zawartego w odpowiedzi na reklamację, klient może:
 - 1) odwołać się do Zarządu Banku, a w przypadku złożenia skargi na działalność Zarządu do Rady Nadzorczej Banku, poprzez złożenie odwołania w formie i miejscu właściwym dla reklamacji;
 - 2) złożyć zapis na Sąd Polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego;
 - 3) wystąpić z powództwem do sądu powszechnego;
 - 4) w przypadku klientów będących osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą, rolnikami, współnikami spółki cywilnej - złożyć do Rzecznika Finansowego wniosek o rozpatrzenie sprawy lub o pozasądowe rozwiązanie sporu; adres strony internetowej Rzecznika Finansowego to www.rf.gov.pl.
3. Podmiotami uprawnionymi do prowadzenia postępowania w sprawie pozasądowego rozwiązywania sporów zaistniałych pomiędzy Bankiem, a klientami będącymi osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą (w tym współnikami spółki cywilnej) lub rolnikiem jest:
 - 1) Rzecznik Finansowy - adres strony internetowej www.rf.gov.pl;
 - 2) Sąd Polubowny przy Komisji Nadzoru Finansowego - adres strony internetowej www.knf.gov.pl.

Rozdział 9. Zakończenie umowy

§ 21

1. Bank ma prawo obniżyć kwotę przyznanego kredytu albo wypowiedzieć umowę w przypadkach określonych w umowie.
2. Termin wypowiedzenia wynosi 30 dni licząc od dnia następującego po dniu doręczenia oświadczenia o wypowiedzeniu umowy, a w przypadku zagrożenia upadłością 7 dni.
3. W przypadku wypowiedzenia umowy kredytobiorca zobowiązany jest spłacić kredyt do upływu okresu wypowiedzenia; po upływie tego terminu kredyt staje się wymagalny.
4. W przypadku wypowiedzenia umowy, kredytobiorca nie może domagać się od Banku wypłaty niewykorzystanej części kredytu.
5. W okresie wypowiedzenia Bank nie udziela kredytobiorcy nowych kredytów i nie zwiększa zadłużenia z tytułu udzielonych kredytów w stosunku do salda zadłużenia występującego w dniu wypowiedzenia umowy.

§ 22

1. Jeżeli kredytobiorca nie dokona spłaty całości lub części kredytu, odsetek, prowizji lub opłat lub którejkolwiek z tych należności w terminie określonym w umowie lub wskazanym przez Bank w odrębnym wezwaniu, Bank ma prawo do przymusowego dochodzenia roszczeń, w tym wszczęcia postępowania egzekucyjnego.
2. Kredytobiorca zobowiązany jest do pokrycia kosztów związanych z przymusowym dochodzeniem roszczeń przez Bank na zasadach określonych w umowie lub przepisach ustawowych.
3. Należności Banku zaspokajane są w następującej kolejności:
 - 1) koszty sądowe, koszty windykacji, rozumiane jako koszty opłat pocztowych, monitów, wezwań, koszty opinii rzeczoznawców, uzasadnione koszty pomocy prawnej, koszty poniesione w związku z odebraniem przedmiotu stanowiącego zabezpieczenie, itp.;

- 2) prowizje i opłaty;
 - 3) odsetki od przeterminowanych należności;
 - 4) odsetki zaległe od kredytu;
 - 5) kapitał zaległy;
 - 6) odsetki bieżące od kredytu;
 - 7) kapitał bieżący.
4. Bank może jednostronnie zmienić sposób zaspokojenia należności określony w ust. 3, za wyjątkiem kredytobiorców osób fizycznych. O dokonaniu takiej zmiany Bank informuje kredytobiorcę.
 5. W sytuacji, gdy Bank, dochodząc swych roszczeń w ramach przyjętych zabezpieczeń uzyska kwotę:
 - 1) równą wierzytelności Banku z tytułu nie spłaconej w terminie całości lub części wykorzystanego kredytu wraz z należnymi Bankowi odsetkami, prowizjami i innymi kosztami wynikającymi z umowy lub przepisów ustawowych – zobowiązanie kredytobiorcy wobec Banku wygasa;
 - 2) niższą od kwoty niespłaconej w terminie części lub całości wykorzystanego kredytu wraz z należnymi odsetkami, prowizjami i innymi kosztami wynikającymi z umowy lub przepisów ustawowych – Bank dochodzi zapłaty różnicy od kredytobiorcy oraz innych osób zobowiązanych;
 - 3) wyższą od kwoty wierzytelności Banku z tytułu niespłaconej w terminie całości lub części wykorzystanego kredytu wraz z należnymi odsetkami, prowizjami i innymi kosztami wynikającymi z umowy lub przepisów ustawowych – zobowiązanie kredytobiorcy wygasa, zaś Bank zwraca uzyskaną nadwyżkę kredytobiorcy.
 6. Ostateczne rozliczenie kredytobiorcy z tytułu kredytu, odsetek i innych kosztów wynikających z umowy oraz zwrot lub zwolnienie zabezpieczenia nastąpi po całkowitej spłacie kredytu przez kredytobiorcę.

Rozdział 10. Postanowienia końcowe

§ 23

1. Rozwiązanie umowy lub jej zmiana wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności, o ile umowa lub regulamin nie stanowi inaczej.
2. Jeżeli w umowie lub regulaminie mowa jest o dniach, bez wyraźnego wskazania, iż termin określono w dniach roboczych, przyjmuje się, iż mowa jest o dniach kalendarzowych.
3. W sprawach nieuregulowanych w umowie lub regulaminie, stosuje się powszechnie obowiązujące przepisy prawa.

§ 24

1. Regulamin stanowi załącznik do umowy i jest jej integralną częścią.
2. Bank zastrzega sobie prawo zmiany regulaminu z ważnych przyczyn, za które uznaje się:
 - 1) wprowadzenie zmian w powszechnie obowiązujących przepisach prawa regulujących działalność sektora bankowego lub świadczone przez banki usługi w zakresie określonym regulaminem;
 - 2) zmianę interpretacji przepisów regulujących działalność sektora bankowego lub świadczone przez banki usługi, wynikającą z orzeczeń sądów, w tym sądów Wspólnot Europejskich, decyzji, rekomendacji lub zaleceń Narodowego Banku Polskiego, Komisji Nadzoru Finansowego lub innych właściwych w tym zakresie organów lub urzędów kontrolnych, w tym organów i urzędów Unii Europejskiej w zakresie dotyczącym usług określonych regulaminem;
 - 3) dostosowania do koniecznych zmian w systemach teleinformatycznych lub telekomunikacyjnych Banku lub innych podmiotów, z usług których Bank korzysta lub będzie korzystał przy wykonywaniu czynności bankowych lub czynności faktycznych związanych z działalnością bankową, w zakresie dotyczącym usług określonych regulaminem;
 - 4) zmiany rozwiązań organizacyjno-technicznych dotyczących wykonywania przez Bank czynności bankowych lub czynności faktycznych związanych z działalnością bankową, w szczególności mających na celu wzrost bezpieczeństwa danych objętych tajemnicą bankową, w zakresie dotyczącym usług określonych regulaminem;
 - 5) zmiany zakresu lub formy realizacji czynności bankowych lub czynności faktycznych związanych z działalnością bankową w zakresie dotyczącym usług określonych regulaminem;
 - 6) zmiany oferowanych przez Bank usług.

3. Bank zawiadamia kredytobiorcę o zmianie dokonanej, w trakcie trwania umowy, na co najmniej 14 dni przed proponowaną datą jej wejścia w życie:
 - 1) taryfy;
 - 2) regulaminu, z zastrzeżeniem, iż wprowadzenie do oferty Banku nowego produktu lub usługi nie wymaga powiadomienia o zmianie regulaminu w tym zakresie.
4. Zawiadomienie o zmianach, o których mowa w ust. 2 oraz § 12 ust. 4 regulaminu, Bank wysyła:
 - 1) w formie pisemnej, na adres do korespondencji podany przez kredytobiorcę lub
 - 2) w formie elektronicznej, na adres elektroniczny wskazany przez kredytobiorcę lub
 - 3) w postaci elektronicznej za pośrednictwem portalu internetowego „Moje Dokumenty SGB”.
5. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 4, Bank wysyła w postaci elektronicznej, jeżeli kredytobiorca wyrazi zgodę na otrzymywanie od Banku w takiej postaci informacji o dokonanych przez Bank zmianach.
6. Niezależnie od postanowień ust. 3, Bank może zamieścić zawiadomienie opisane w ust. 4, w postaci komunikatu wywieszanego w placówkach Banku lub zamieszczanego na stronie internetowej Banku.
7. Jeżeli przed proponowanym dniem wejścia w życie zmian kredytobiorca nie dokona wypowiedzenia umowy i nie odmówi przyjęcia zmian, uznaje się, że zmiany zostały przyjęte i obowiązują strony od dnia wskazanego w zawiadomieniu o wprowadzonej zmianie.
8. Bank zawiadamiając o zmianach, o których mowa w ust. 2 oraz w § 12 ust. 4, powiadamia jednocześnie kredytobiorcę, że:
 - 1) jeżeli przed proponowaną datą wejścia w życie zmian kredytobiorca nie odmówi przyjęcia zmian i nie wypowie umowy, zmiany obowiązują od dnia wskazanego w zawiadomieniu o wprowadzonej zmianie;
 - 2) kredytobiorca ma prawo, przed datą wejścia w życie zmian, odmówić przyjęcia zmian i wypowiedzieć umowę; okres wypowiedzenia wynosi 30 dni i jest liczony od daty wpływu wypowiedzenia do Banku.
9. W przypadku wypowiedzenia umowy kredytobiorca zobowiązany jest spłacić kredyt do upływu okresu wypowiedzenia.

§ 25

1. Kredytobiorca zobowiązany jest do niezwłocznego i zgodnego z prawdą informowania Banku o:
 - 1) zmianach danych, dezaktualizacji informacji przekazanych Bankowi w związku z zawartą umową;
 - 2) okolicznościach mających lub mogących mieć wpływ na sytuację prawną lub finansową kredytobiorcy, jego poręczycieli, ustanowionych prawnych form zabezpieczeń spłaty kredytu.
2. Bank przesyła wszelkie oświadczenia lub zawiadomienia na podany przez kredytobiorcę adres do korespondencji/adres siedziby/adres prowadzonej działalności gospodarczej. W przypadku powiadomienia przez kredytobiorcę o zmianie tego adresu, na nowy adres podany w powiadomieniu.

§ 26

Regulamin na podstawie art. 384 Kodeksu cywilnego i art. 109 ust. 2 Prawa bankowego jest wiążący dla stron.

Zasady postępowania Banku w przypadku czasowego lub trwałego zaprzestania opracowywania Stopy Bazowej lub zmiany metody jej obliczania

§ 1

Niniejsze „Zasady” stanowią zbiór zasad postępowania Banku w przypadku czasowego lub trwałego zaprzestania opracowywania Stopy Bazowej lub zmiany metody jej obliczania.

§ 2

Wyrażenia pisane wielką literą w niniejszych Zasadach, a niezdefiniowane w Umowie lub w Regulaminie, mają znaczenie określone poniżej:

1. **Administrator** oznacza podmiot sprawujący kontrolę nad opracowywaniem Wskaźnika,
2. **BMR** oznacza Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (EU) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014, z późn. zmian.,
3. **Dzień Roboczy** oznacza dzień, który zgodnie z obowiązującymi przepisami nie jest dniem ustawowo wolnym od pracy i nie jest sobotą,
4. **Dzień Zamiany** oznacza:
 - a. w przypadku Ogłoszenia Braku Zezwolenia, późniejszy z następujących dni:
 - i. pierwszy dzień po upływie 15 Dni Roboczych od Ogłoszenia Braku Zezwolenia, lub
 - ii. pierwszy dzień, w którym nie można zgodnie z prawem stosować Stopy Dotychczasowej w Umowie,
 - b. w przypadku Ogłoszenia Zaprzestania Publikacji, późniejszy z następujących dni:
 - i. pierwszy dzień po upływie 15 Dni Roboczych od Ogłoszenia Zaprzestania Publikacji, lub
 - ii. pierwszy dzień, w którym Stopa Dotychczasowa nie została opublikowana w związku z Ogłoszeniem Zaprzestania Publikacji, lub
 - c. w przypadku Utraty Reprezentatywności, późniejszy z następujących dni:
 - i. pierwszy dzień po upływie 15 Dni Roboczych od Ogłoszenia Utraty Reprezentatywności,
 - ii. pierwszy dzień, w którym Stopa Dotychczasowa przestała być reprezentatywna zgodnie z Ogłoszeniem Utraty Reprezentatywności.
5. **Grupa Robocza** oznacza grupę powołaną przez bank centralny dla waluty właściwej dla danego wskaźnika, wskazaną przez lub pracującą pod nadzorem lub z udziałem organu administracji publicznej grupę, przygotowującą propozycję zastąpienia Stopy Dotychczasowej,
6. **Korekta** oznacza wartość dodatnią, ujemną lub zerową, wzór lub metodę obliczenia stosowaną w celu zmniejszenia lub wyeliminowania ekonomicznych skutków zastąpienia Stopy Dotychczasowej Stopą Alternatywną. Korekta może obejmować metodę obliczenia (np. składanie czy kapitalizowanie dziennych stawek procentowych przez okres, dla którego obliczane są odsetki) albo inne dostosowania związane z zastąpieniem Stopy Dotychczasowej,
7. **Okres Odsetkowy** oznacza okres za który ustala się oprocentowanie w oparciu o Stopę Bazową,
8. **Podmiot Wyznaczający** oznacza Komisję Europejską, organ nadzoru nad Administratorem, Administratora, uprawniony organ administracji publicznej lub inny podmiot uprawniony zgodnie z obowiązującymi przepisami do zarekomendowania lub określenia Stopy Alternatywnej oraz Korekty,
9. **Stopa Alternatywna** oznacza Wskaźnik zastępujący Dotychczasową Stopę w Sytuacji Awaryjnej,
10. **Stopa Bazowa** oznacza Wskaźnik dla określonej waluty oraz okresu (tenoru), ustalony przez Strony w Umowie, poprzez odniesienie do którego określane są kwoty przypadające do zapłaty pomiędzy Stronami,
11. **Stopa Dotychczasowa** oznacza Stopę Bazową obowiązującą przed wystąpieniem Sytuacji Awaryjnej,
12. **Sytuacja Awaryjna** oznacza jedną z następujących sytuacji:

- a. wiarygodne źródło poda do publicznej wiadomości, że Stopa Bazowa nie zostanie zarejestrowana lub nie będzie wydana decyzja o jej ekwiwalentności lub Administrator nie otrzymał, nie otrzyma, lub cofnięto mu lub zawieszono zezwolenie lub rejestrację dla opracowywania Stopy Bazowej („**Ogłoszenie Braku Zezwolenia**”),
 - b. Podmiot Wyznaczający poda do publicznej wiadomości, że Administrator przestał lub przestanie na stałe publikować Stopę Bazową, a do czasu tego zaprzestania nie zostanie wyznaczony następca dla Administratora, który miałby w dalszym ciągu obliczać lub publikować Stopę Bazową („**Ogłoszenie Zaprzestania Publikacji**”),
 - c. Podmiot Wyznaczający poda do publicznej wiadomości, że Stopa Bazowa przestała lub przestanie być reprezentatywna dla właściwego dla niej rynku bazowego lub rzeczywistości ekonomicznej, którą Stopa Bazowa miała mierzyć i że brak jest możliwości do przywrócenia takiej reprezentatywności („**Ogłoszenie Utraty Reprezentatywności**”),
 - d. Stopa Bazowa nie zostanie opublikowana z powodów niezwiązanych ze Zdarzeniem Regulacyjnym („**Czasowy Brak Publikacji Wskaźnika**”),
13. **Wskaźnik** oznacza wskaźnik w rozumieniu BMR,
14. **Zdarzenie Regulacyjne** oznacza Ogłoszenie Braku Zezwolenia, Ogłoszenie Zaprzestania Publikacji, lub Ogłoszenie Utraty Reprezentatywności.

§ 3

1. Bank będzie wyznaczał Stopę Alternatywną oraz Korektę, zgodnie z postanowieniami §5 - §9 oraz stosował je począwszy od pierwszego Dnia Stosowania przypadającego w Dniu Zamiany lub po tym dniu, przez cały czas trwania Umowy, z zastrzeżeniem dalszych postanowień niniejszego paragrafu.
2. Jeżeli w okresie od dnia Zdarzenia Regulacyjnego do Dnia Zamiany nie opublikowano Stopy Dotychczasowej lub nie można jej stosować zgodnie z prawem – Stopę Alternatywną i Korektę stosuje się począwszy od pierwszego Dnia Stosowania po wystąpieniu Zdarzenia Regulacyjnego. W takim przypadku Bank ustala Stopę Alternatywną i Korektę ponownie na Dzień Zamiany.
3. Po wystąpieniu Zdarzenia Regulacyjnego, Stopę Alternatywną i Korektę stosuje się bez względu na ustanie przyczyn zastąpienia Dotychczasowej Stopy.
4. Jeśli Stopa Alternatywna, ustalona zgodnie z §5 - §7 jest obliczana w taki sposób, że jej wartość byłaby znana dopiero pod koniec danego Okresu Odsetkowego, do którego miałyby zastosowanie, Bank dla tego Okresu Odsetkowego stosuje wartość Alternatywnej Stopy dostępną na dzień, który zgodnie z Umową był dniem ustalania oprocentowania dla takiego Okresu Odsetkowego.
5. Zmiana metody obliczania Stawki Bazowej ogłoszona przez Administratora, w tym zmiana uznana jako istotna w rozumieniu BMR, nie stanowi Sytuacji Awaryjnej ani podstawy do zmiany Umowy.

§ 4

W przypadku Czasowego Braku Publikacji Wskaźnika, Bank stosuje ostatnią dostępną wartość Stopy Bazowej z przed dnia Czasowego Braku Publikacji Wskaźnika. Jeżeli w trakcie trwania Czasowego Braku Publikacji Wskaźnika nastąpi Zdarzenie Regulacyjne, zastosowanie będą miały rozwiązania przewidziane dla Zdarzenia Regulacyjnego.

§ 5

W przypadku wystąpienia Zdarzenia Regulacyjnego, Bank stosuje Stopę Alternatywną oraz Korektę, wskazaną przez Podmiot Wyznaczający, pod warunkiem że wskazanie dotyczy takiego rodzaju klientów, do których należy Kredytobiorca, oraz takiego rodzaju stosunku umownego, któremu odpowiada Umowa. Jeśli Podmiot Wyznaczający nie wskaże Korekty (ani nie wskaże że Korekta nie ma być stosowana), Korekta zostanie wyznaczona przez Bank w sposób opisany w § 9.

§ 6

Jeśli skorzystanie przez Bank z rozwiązania opisanego w §5 nie będzie możliwe, Bank stosuje Stopę Alternatywną oraz Korektę wskazaną przez bank centralny właściwy dla waluty Stopy Bazowej, pod warunkiem że wskazanie dotyczy takiego rodzaju klientów, do których należy Kredytobiorca, oraz takiego rodzaju stosunku umownego, któremu odpowiada Umowa. Jeśli bank centralny właściwy dla waluty Stopy Bazowej nie wskaże Korekty (ani nie wskaże że Korekta nie ma być stosowana), Korekta zostanie wyznaczona przez Bank w sposób opisany w § 9.

§ 7

Jeśli skorzystanie przez Bank z rozwiązań opisanych w § 5 - § 6 nie będzie możliwe, Bank stosuje Alternatywną Stopę oraz Korektę wskazaną przez Grupę Roboczą, pod warunkiem że wskazanie dotyczy takiego rodzaju klientów, do których należy Kredytobiorca, oraz takiego rodzaju stosunku umownego, któremu odpowiada Umowa. Jeśli Grupa Robocza nie wskaże Korekty (ani nie wskaże że Korekta nie ma być stosowana), Korekta zostanie wyznaczona przez Bank w sposób opisany w § 9.

§ 8

Jeśli skorzystanie przez Bank z rozwiązań opisanych w § 5 - § 7 nie będzie możliwe, Bank stosuje jako Stopę Alternatywną, stopę referencyjną banku centralnego właściwego dla waluty Stopy Bazowej. Bank stosuje Korektę wyznaczoną w sposób opisany w § 9.

§ 9

1. Korekta jest wyliczana przez Bank zgodnie z zasadami opisanymi w niniejszym paragrafie.
2. Z zastrzeżeniem punktu 5, w pierwszej kolejności Bank wyznacza dni referencyjne, z których dane będą podstawą dla obliczenia Korekty. Są to wszystkie dni w których publikowana była zarówno Stopa Dotychczasowa jak i Stopa Alternatywna, w okresie 182 dni przed dniem Zdarzenia Regulacyjnego (dni referencyjne).
Okres, z którego wyznaczane są dni referencyjne, może być krótszy niż 182 dni w sytuacji, w której Stopa Dotychczasowa lub Stopa Alternatywna były publikowane krócej niż 182 dni.
3. Po wyznaczeniu dni referencyjnych, Bank oblicza różnicę pomiędzy Stopą Dotychczasową, a Stopą Alternatywną dla każdego z wyznaczonych dni referencyjnych.
4. Bank oblicza średnią arytmetyczną z uzyskanych różnic o których mowa w pkt. 3, uzyskując w ten sposób wartość Korekty.
5. Gdy Stopą Bazową jest wskaźnik referencyjny WIBOR, w przypadku zastosowania stopy referencyjnej banku centralnego jako Stopy Alternatywnej, Korekta będzie wynosić, w zależności od tenoru Stopy Bazowej:
 - 1) 15 punktów bazowych dla Stopy Bazowej WIBOR 1M,
 - 2) 25 punktów bazowych dla Stopy Bazowej WIBOR 3M,
 - 3) 30 punktów bazowych dla Stopy Bazowej WIBOR 6M,
 - 4) 40 punktów bazowych dla Stopy Bazowej WIBOR 12M.
6. Bank dodaje Korektę do Stopy Alternatywnej.

§ 10

W razie wystąpienia Sytuacji Awaryjnej, Bank przekaże Kredytobiorcy informację o zastosowanej Stopie Alternatywnej oraz jej wartości, a także informację o zastosowanej Korekcie w sposób przewidziany w Umowie dla zawiadomień, oraz opublikuje stosowne informacje dotyczące wskazania Stopy Alternatywnej i ustalenia Korekty na stronie internetowej Banku: www.gbs.net.pl.

§ 11

Po trwałym zastąpieniu Stopy Dotychczasowej Stopą Alternatywną postanowienia Umowy oraz Zasad, które dotyczą Stopy Bazowej oraz Stopy Dotychczasowej, stosuje się odpowiednio do Stopy Alternatywnej oraz Korekty.

Pakiet informacyjny dotyczący wskaźników referencyjnych

Informacje ogólne dotyczące Rozporządzenia BMR oraz wskaźników referencyjnych

Niniejszy dokument został sporządzony w związku z reformą wskaźników referencyjnych na mocy przepisów Rozporządzenia BMR². Rozporządzenie BMR stosuje się bezpośrednio w Polsce od dnia 1.01.2018 roku.

Podmioty opracowujące wskaźniki referencyjne (administratorzy) oraz podmioty przekazujące dane administratorowi na potrzeby takiego opracowywania, muszą spełnić szereg wymogów regulacyjnych stawianych przez przepisy Rozporządzenia BMR oraz jego aktów wykonawczych, których celem było zapewnienie wysokiej wiarygodności wskaźników referencyjnych, oraz zapobieganie manipulacjom nimi.

Kluczowe wskaźniki referencyjne stóp procentowych takie jak LIBOR, EURIBOR WIBOR, WIRON czy WIRON Stopa Składana jak również inne powszechnie stosowane wskaźniki, stanowią istotny element międzynarodowych rynków finansowych. Wskaźniki te służą do pomiaru rzeczywistości rynkowej i gospodarczej, na podstawie której określa się wysokość roszczeń finansowych stron umów opartych na zmiennej stopie procentowej. Dotyczy to transakcji finansowych takich jak np. kredyty, depozyty, instrumenty pochodne, obligacje i produkty strukturyzowane. W przypadku kredytów, naliczane odsetki, zależne są od wskaźników referencyjnych, stanowiących zmienny element umowy oraz od marży, stanowiącej najczęściej stały element umowy.

Wartości wskaźników referencyjnych wyznaczane są w sposób niezależny od Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Gorzowie Wielkopolskim przez administratorów danych stawek i według określonej przez nich metodologii pod nadzorem właściwego organu nadzoru. Dany wskaźnik referencyjny publikowany jest przez podmiot go opracowujący (administradora), który uzyskał stosowne zezwolenie na pełnienie takiej funkcji przez organ nadzoru bądź korzysta z okresu przejściowego na dostosowanie swojej stawki referencyjnej do wymogów Rozporządzenia BMR.

Podmioty, które opracowują wskaźniki opracowują również metodologię, która ma służyć precyzyjnemu i adekwatnemu wyznaczaniu jego wartości. Wartość ta, jest odwzorowaniem pewnej rzeczywistości rynkowej i ekonomicznej, którą wskaźnik referencyjny ma mierzyć, a uzyskuje się ją dzięki pomiarowi rynku bazowego właściwego dla danego wskaźnika. Wartość uzyskana w ten sposób może być podatna na zmiany zachodzące w realiach rynkowych.

Administrator ma obowiązek tak dobierać metodologię opracowywania wskaźnika referencyjnego, aby była ona zgodna z przepisami prawa, w szczególności, aby pomiar rynku bazowego był jak najbardziej adekwatny, dokładny i zgodny z realiami, a informacje na podstawie których następuje wyliczenie, były sprawdzalne oraz rzetelnie przekazane.

Jednym z obowiązków podmiotu opracowującego wskaźnik referencyjny, jest zapewnienie aby metoda używana do jego wyznaczania była adekwatna do mierzenia danego rynku bazowego, zgodna z przepisami prawa, wymogami organów nadzoru oraz dostosowana do zmieniających się warunków rynkowych lub ekonomicznych. W tym celu dokonuje przeglądu przyjętej metody, podczas którego może określić zmiany metody mające potencjalny wpływ na zmianę wartości samego wskaźnika referencyjnego.

Każda zmiana metodologii musi być poprzedzona publicznymi komunikatami w tym zakresie ze strony administratora wskaźnika referencyjnego oraz opublikowanym dokumentem konsultacyjnym, a cały proces jest objęty nadzorem właściwego organu nadzoru.

Na podmioty stosujące wskaźniki referencyjne (takie jak Gospodarczy Bank Spółdzielczy w Gorzowie Wielkopolskim), Rozporządzenie BMR nałożyło obowiązek aby stosować do umów i instrumentów finansowych wskaźniki opracowywane przez administratorów wpisanych do rejestru

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 („Rozporządzenie BMR”).

prowadzonego przez Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA), po przeprowadzeniu odpowiedniego postępowania zatwierdzającego działalność danego administratora, dzięki czemu podmioty rynku finansowego mogą stosować jedynie wiarygodne oraz zatwierdzone wskaźniki referencyjne.

Klienci Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Gorzowie Wielkopolskim podpisujący umowę odnoszącą się do wskaźnika referencyjnego, akceptują ryzyko jego zmiany wynikającej ze zmian rynkowych oraz ekonomicznych lub będących skutkiem zmiany metodologii, na podstawie której jest on opracowywany. Jednocześnie, Klienci akceptują fakt, iż zmiana wartości wskaźnika wynikająca ze zmiany metody jego opracowywania lub ze zmiany definicji, a także istotna zmiana wskaźnika ogłoszona przez jego administratora nie stanowią istotnej modyfikacji umowy lub instrumentu finansowego.

Informacje odnośnie zmiany sposobu oprocentowania

Płatność wynikająca z nabycia instrumentu finansowego lub wysokość oprocentowania wynikająca z umowy finansowej, podlegają przeglądowi zgodnie z okresem obowiązywania stopy procentowej, który wynika z umowy (np. okres taki dla WIRON 1M Stopa Składana wynosi 1 miesiąc). W dniu ustalenia oprocentowania, który wynika z umowy, Bank nalicza oprocentowanie w oparciu o aktualnie obowiązującą stawkę referencyjną, opublikowaną przez właściwego dla danej stawki referencyjnej administratora, zgodnie z Rozporządzeniem BMR oraz Rozporządzeniem delegowanym 2018/65³.

Ryzyka ogólne dotyczące różnych wskaźników referencyjnych

Można zidentyfikować następujące ogólne ryzyka związane ze stosowaniem wskaźników referencyjnych:

- administrator danego wskaźnika referencyjnego może podjąć decyzję o zaprzestaniu jego opracowywania albo odpowiedni organ może cofnąć administratorowi zezwolenie na opracowywanie danego wskaźnika;
- niektóre wskaźniki referencyjne, w tym ich metodologia, mogą ulec zmianie przez administratora danego wskaźnika referencyjnego z przyczyn regulacyjnych lub biznesowych;
- wskaźniki referencyjne mogą przestać być publikowane lub opracowywane w całości lub w odniesieniu do konkretnego okresu odsetkowego lub konkretnej waluty (w przypadku LIBOR), a odpowiednie wskaźniki alternatywne mogą nie zostać wyznaczone;
- może istnieć uzasadniona potrzeba zmiany umów finansowych lub instrumentów finansowych poprzez odwołanie się do stóp wolnych od ryzyka (tzw. stóp RFR);
- wskaźniki referencyjne mogą przestać w sposób adekwatny odzwierciedlać dane realia gospodarcze lub dany rynek, ze względu na zaprzestanie przekazywania danych wejściowych przez podmioty przekazujące takie niezbędne do opracowywania dane lub wskaźnik referencyjny zostanie uznany przez właściwy organ nadzoru za niewiarygodny, przez co nie będzie kwalifikował się do pomiaru danego rynku bazowego.

Ryzyko zaprzestania przez administratora opracowywania wskaźnika referencyjnego w sposób trwały lub czasowy

Podmiot opracowujący wskaźnik referencyjny w ramach prowadzonej działalności jest uprawniony do zaprzestania w sposób trwały opracowywania wskaźnika referencyjnego w trybie określonym w dokumentacji wskaźnika referencyjnego opublikowanej przez administratora na jego stronie internetowej, z zastrzeżeniem przewidzianych w tym zakresie uprawnień organów nadzoru wynikających z art. 21 oraz 23 Rozporządzenia BMR. Administrator może podjąć decyzję o zaprzestaniu opracowywania wskaźnika referencyjnego w szczególności z przyczyn biznesowych (czynnik pozaekonomiczny) lub z uwagi na uznanie przez administratora, że dane wykorzystywane do opracowywania wskaźnika referencyjnego nie są reprezentatywne dla rynku lub realiów gospodarczych, których pomiar jest celem tego wskaźnika referencyjnego. Proces zaprzestania opracowywania wskaźnika referencyjnego poprzedza

³ Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) nr 2018/65 jest aktem uzupełniającym Rozporządzenie BMR w zakresie doprecyzowania niektórych definicji; w tym wyjaśniające wyczerpująco co w rozumieniu Komisji Europejskiej oznacza termin „Udostępnianie ogółowi społeczeństwa” na potrzeby definicji „Publikacji” wskaźnika referencyjnego lub indeksu, o którym mowa w Rozporządzeniu BMR

proces konsultacji publicznych trwający zazwyczaj kilka miesięcy, w ramach których administrator określi datę, od której zamierza zaprzestać opracowywania wskaźnika referencyjnego.

Dodatkowo metoda opracowywania wskaźnika referencyjnego zwyczajowo wskazuje, że istnieją okoliczności, w których w danym dniu administrator może nie być w stanie wyznaczyć wartości wskaźnika referencyjnego na przykład w sytuacji nieotrzymania przez administratora w danym dniu wystarczającej ilości danych niezbędnych do wyznaczenia w danym dniu wartości wskaźnika referencyjnego.

Konsekwencją trwałego lub czasowego zaprzestania przez administratora opracowywania wskaźnika referencyjnego może być brak możliwości wykorzystania przez Bank wskaźnika referencyjnego do ustalenia wartości wzajemnych świadczeń wynikających z zawartej pomiędzy bankiem a Państwem umowy. W takiej sytuacji zastosowanie znajdują postanowienia umowy łączącej Państwa z Bankiem.

Ryzyko zmiany przez administratora metody opracowywania wskaźnika referencyjnego

Podmiot opracowujący dany wskaźnik referencyjny na podstawie posiadanego zezwolenia w ramach prowadzonej działalności jest uprawniony do wprowadzenia zmiany w metodzie opracowywania wskaźnika referencyjnego w trybie określonym w dokumentacji wskaźnika referencyjnego opublikowanej przez administratora na jego stronie internetowej. Zgodnie ze zwyczajowo opublikowaną przez administratora informacją ogólną w zakresie procesu zmiany metody opracowywania wskaźnika referencyjnego dokonanie takiej zmiany przez administratora zwyczajowo poprzedza proces konsultacji publicznych w ramach, których administrator określi zakres proponowanej zmiany oraz jej uzasadnienie. Uzasadnieniem dla dokonania zmiany w metodzie opracowywania wskaźnika referencyjnego dla administratora może być przykładowo konieczność dostosowania metody opracowywania wskaźnika referencyjnego do wymogów Rozporządzenia BMR, wytycznych organu nadzoru lub rekomendacji jednostki nadzorczej. Konsekwencją dokonania przez administratora zmiany w metodzie opracowywania wskaźnika referencyjnego może być zmiana jego wartości. Podwyższenie lub obniżenie wartości wskaźnika referencyjnego w wyniku dokonanej przez administratora zmiany w metodzie jego opracowywania może wpłynąć na wartość wzajemnych świadczeń pomiędzy Państwem a Bankiem w związku z zawartą umową lub na wycenę posiadanego przez Państwa instrumentu finansowego/ produktu finansowego.

Informacje o wskaźniku EURIBOR

EURIBOR jest wskaźnikiem referencyjnym stopy procentowej, zakwalifikowanym jako kluczowy w rozumieniu Rozporządzenia BMR, opracowywanym na dzień przekazania dokumentu informacyjnego przez the European Money Markets Institute (EMMI), na podstawie zezwolenia udzielonego przez Belgijski Urząd ds. Usług i Rynków Finansowych (Financial Services and Markets Authority) w dniu 2.07.2019.

EURIBOR opracowywany jest według metody samodzielnie określonej przez EMMI pod nadzorem Belgijskiego Urzędu ds. Usług i Rynków Finansowych. Szczegóły dotyczące EURIBOR, w tym opis kluczowych elementów metody opracowywania EURIBOR, Oświadczenie o Wskaźniku Referencyjnym (dokument opublikowany przez administratora na podstawie art. 27 Rozporządzenia BMR) zasady dotyczące wprowadzenia przez administratora istotnej zmiany metody, tym godziny ich publikacji, informacje o ich wartości oraz procedury dotyczące przyjmowania i rozpatrywania skarg dotyczących procesu wyznaczania wskaźnika referencyjnego EURIBOR EMMI opublikował na swojej stronie internetowej pod adresem: www.emmi-benchmarks.eu/euribor-org/.

Informacje dot. administratora EURIBOR

Administratorem EURIBOR jest European Money Markets Institute, Avenue des Arts, 56. Bruksela, Belgia
Tel.: +32 (0) 2 431 52 08, Email: info@emmi-benchmarks.eu

Informacje o wskaźniku WIBOR

WIBOR jest wskaźnikiem referencyjnym stopy procentowej, zakwalifikowanym jako kluczowy w rozumieniu Rozporządzenia BMR, opracowywanym na dzień przekazania dokumentu informacyjnego przez GPW Benchmark S.A.

WIBOR opracowywany jest według metody samodzielnie określonej przez GPW Benchmark S.A. pod nadzorem Komisji Nadzoru Finansowego. Szczegóły dotyczące WIBOR, w tym opis metody jego opracowywania zasady dotyczące wprowadzania przez administratora istotnej zmiany metody, kluczowe informacje na temat tych wskaźników, w tym godziny ich publikacji, informacje o ich wartości oraz procedury dotyczące przyjmowania i rozpatrywania skarg dotyczących procesu jego wyznaczania GPW Benchmark S.A. opublikował na stronie internetowej pod adresem: www.gpwbenchmark.pl/.

W dniu 16 grudnia 2020 r. KNF wydała zezwolenie na prowadzenie przez GPW Benchmark S.A. działalności jako administrator wskaźników referencyjnych stóp procentowych, w tym kluczowych wskaźników referencyjnych. Wydanie przez KNF zezwolenia dla GPW Benchmark S.A. oznacza, że organ nadzoru finansowego uznał proces wyznaczania wskaźnika referencyjnego WIBOR za zgodny z wymaganiami nałożonymi przez Rozporządzenie BMR. W związku z otrzymaniem zezwolenia, GPW Benchmark S.A. opublikował oświadczenie dot. WIBID i WIBOR, o którym mowa w art. 27 Rozporządzenia BMR (tzw. *benchmark statement*), zawierające kluczowe informacje o wskaźnikach WIBID i WIBOR⁴. Na podstawie otrzymanego zezwolenia GPWB została uprawniona do opracowywania innych wskaźników stóp procentowych, których proces wyznaczania będzie odbywać się zgodnie z wymogami Rozporządzenia BMR.

Podkreślić należy, że z dniem 13 lipca 2022 r. została powołana przez Komisję Nadzoru Finansowego Narodowa Grupa Robocza do spraw reformy wskaźników referencyjnych („NGR”). NGR jest nadzorowana i koordynowana przez Komitet Sterujący, w którego skład wchodzi przedstawiciele kluczowych instytucji: Komisji Nadzoru Finansowego, Narodowego Banku Polskiego, Ministerstwa Finansów, Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, Polskiego Funduszu Rozwoju, a także GPW Benchmark S.A. i rotacyjnego przedstawiciela sektora bankowego. Zadaniem NGR jest przygotowanie procesu skutecznego wdrożenia nowego wskaźnika typu RFR na polskim rynku finansowym oraz zastąpienia nim stosowanego obecnie wskaźnika referencyjnego stopy procentowej WIBOR.

Po przeprowadzeniu konsultacji społecznych, we wrześniu 2022 r., Komitet Sterujący NGR dokonał wyboru wskaźnika alternatywnego, mającego zastąpić w przyszłości wskaźnik WIBOR. Nowym wskaźnikiem alternatywnym, został indeks WIRON.

W dniu 27 września 2022 r. NGR przyjęła, „Mapę Drogową procesu zastąpienia wskaźników referencyjnych WIBOR i WIBID przez indeks WIRON”.

Prace NGR koncentrują się na zapewnieniu bezpiecznego oraz skutecznego procesu zastąpienia wskaźników referencyjnych WIBOR i WIBID przez wskaźnik referencyjny WIRON, co planowane jest wraz z początkiem 1 stycznia 2025 r.

Nazwa oraz dane adresowe administratora WIBOR

Administratorem WIBOR jest GPW Benchmark S.A. z siedzibą w Warszawie, ul. Książęca 4, 00-498 Warszawa

Tel. 22 628 32 32, Email: kontakt@gpwbenchmark.pl

Specyficzne ryzyka dot. tego wskaźnika obejmują w szczególności:

- ryzyko rezygnacji z dwustronności stawek, tj. zawieszenie publikowania WIBID,
- ryzyko istotnej zmiany metody opracowywania wskaźnika referencyjnego,
- ryzyko zaprzestania opracowywania wskaźnika WIBOR.

Informacje o wskaźnikach WIRON i WIRON Stopa Składana

WIRON opracowywany jest według metod samodzielnie określonych przez GPW Benchmark S.A. pod nadzorem Komisji Nadzoru Finansowego, na podstawie Regulaminu Indeksu Stopy Procentowej WIRON, przyjętego *Uchwałą Zarządu GPW Benchmark nr 85/2022 z dnia 30 listopada 2022* (z późniejszymi zmianami). Podstawowe informacje na temat WIRON zostały określone przez

⁴ https://gpwbenchmark.pl/pub/BENCHMARK/files/WIBID_WIBOR/Oswiadczenie2021_1.pdf

Administradora w dokumencie: „*Oświadczenie Administratora Indeksu Stopy Procentowej WIRON (benchmark statement)*”.

WIRON Stopa Składana opracowywane są według metod samodzielnie określonych przez GPW Benchmark S.A. pod nadzorem Komisji Nadzoru Finansowego, na podstawie *Regulaminu Rodziny Indeksów Składanych WIRON, przyjętego Uchwałą Zarządu GPW Benchmark nr 86/2022 z dnia 30 listopada 2022 (z późniejszymi zmianami)*. Podstawowe informacje na temat WIRON Stopa Składana zostały określone przez Administratora w dokumencie: „*Oświadczenie Administratora Rodziny Indeksów Składanych WIRON (benchmark statement)*”.

Szczegóły, w tym opis metody jego opracowywania zasady dotyczące wprowadzania przez administratora istotnej zmiany metody, kluczowe informacje na temat tych wskaźników, w tym godziny ich publikacji, informacje o ich wartości oraz procedury dotyczące przyjmowania i rozpatrywania skarg dotyczących procesu jego wyznaczania GPW Benchmark S.A. opublikował na stronie internetowej pod adresem: www.gpwbenchmark.pl/.

Bank stosuje WIRON oraz WIRON Stopa Składana na podstawie zawartej z GPW Benchmark S.A. umowy uprawniającej Bank do jego stosowania.

WIRON jest wskaźnikiem referencyjnym opracowywanym na podstawie danych dotyczących transakcji depozytowych, który przedstawia średni poziom stopy procentowej ważonej wolumenem, zawartych na termin zapadalności O/N (okres od dnia zawarcia transakcji do następnego dnia roboczego) przez instytucje kredytowe, instytucje finansowe oraz duże przedsiębiorstwa z podmiotami przekazującymi dane na rynku referencyjnym.

WIRON Stopa Składana jest wskaźnikiem referencyjnym powstającym na podstawie zbioru wartości WIRON poprzez złożenie oprocentowania (jako procent składany) wynikającego z szeregu tych wartości z poszczególnych dni roboczych dla określonego, zgodnie z ustaloną metodą, predefiniowanego wstecz terminu zapadalności (np. 1M, 3M lub 6M). WIRON Stopa Składana jest obliczany oraz publikowany przez GPW Benchmark S.A. Przykładem jest np. WIRON 1M Stopa Składana.

Nazwa oraz dane adresowe administratora WIRON i WIRON Stopa Składana

GPW Benchmark S.A. z siedzibą w Warszawie, ul. Książęca 4, 00-498 Warszawa,

Tel. 22 628 32 32, Email: kontakt@gpwbenchmark.pl

Informacje o wskaźniku LIBOR

LIBOR jest wskaźnikiem referencyjnym stopy procentowej, zakwalifikowanym jako kluczowy w rozumieniu Rozporządzenia BMR, opracowywanym na dzień przekazania dokumentu informacyjnego przez ICE Benchmark Administration (IBA), które przejęło w 2014 roku rolę administratora LIBOR od BBA (British Bankers Association).

LIBOR opracowywany jest według metody samodzielnie określonej przez ICE Benchmark Administration (IBA) pod nadzorem brytyjskiej Financial Conduct Authority (FCA). Szczegóły dotyczące LIBOR, w tym opis kluczowych elementów metody opracowywania LIBOR, Oświadczenie o Wskaźniku Referencyjnym (dokument opublikowany przez administratora na podstawie art. 27 Rozporządzenia BMR) oraz procedury dotyczące przyjmowania i rozpatrywania skarg dotyczących procesu wyznaczania wskaźnika referencyjnego ICE Benchmark Administration (IBA) opublikował na swojej stronie internetowej pod adresem: www.theice.com/iba.

FCA, czyli właściwy organ nadzorczy w stosunku do IBA, zapowiedział⁵, że wraz z końcem 2021 r. nie zamierza korzystać ze swoich uprawnień przewidzianych w Rozporządzeniu BMR i podejmować działań mających na celu „przymuszanie” banków kwotujących do przekazywania danych koniecznych do wyznaczania LIBOR. Grupy robocze pracujące przy tworzeniu wskaźników alternatywnych do LIBOR

⁵ <https://www.fca.org.uk/news/press-releases/announcements-end-libor>

zalecają więc odpowiednie przygotowanie się do zniknięcia LIBOR, poprzez stopniowe odchodzenie od jego stosowania w umowach i instrumentach finansowych⁶.

Informacje dot. administratora LIBOR

Administratorem LIBOR jest IBA będąca spółką akcyjną, zarejestrowaną w Anglii pod numerem 08457573.

Siedziba IBA znajduje się w Milton Gate, 60 Chiswell Street, Londyn EC1Y 4SA, Wielka Brytania.

Dane kontaktowe znajdują się na stronie internetowej www.theice.com/contact

Tel. +44 (0)20 7429 7100, E-mail: IBA@theice.com

Specyficzne ryzyka dot. tego wskaźnika obejmują w szczególności:

- ryzyko zaprzestania publikowania, zgodnie z obecnie toczącymi się konsultacjami. Daty zaprzestania publikacji (w tym planowane) przedstawione są poniżej w tabeli.

W dniu 5 marca 2021 r. Financial Conduct Authority – FCA (brytyjski organ nadzoru finansowego) – ogłosił, że od 1 stycznia 2022 r. niektóre waluty i tenory wskaźnika referencyjnego LIBOR nie będą opracowywane i publikowane, natomiast niektóre utracą reprezentatywność, zgodnie z datami wskazanymi w tym komunikacie.

W dniu 23 listopada 2022 r. FCA otworzył konsultacje publiczne dotyczące dalszej przyszłości wskaźnika LIBOR USD, w której rozważa: publikowanie wskaźnika LIBOR USD (1M, 3M, 6M) do końca września 2024 r.

W dniu 3 kwietnia 2023 r. FCA ogłosił, że podjął decyzje, aby wymagać od Administratora aby ten kontynuował publikacje LIBOR USD 3M oraz LIBOR USD 6M po 30 czerwca 2023 r. przy wykorzystaniu „syntetycznej” metody. Jednocześnie FCA wskazał, że planowane zaprzestanie publikacji tych wskaźników ma nastąpić z końcem września 2024 r. przy czym data ta może jeszcze ulec zmianie.

Syntetyczna metoda opracowywania LIBOR USD 3M oraz LIBOR USD 6M oznacza, że Administrator wyznaczał będzie te wskaźniki w oparciu o wartość odpowiedniego wskaźnika referencyjnego CME Term SOFR oraz korektę spreadu obliczoną zgodnie z metodologią określoną przez ISDA. Szczegóły dotyczące LIBOR USD 3M oraz LIBOR USD 6M, w tym informacje o wartości tych wskaźników referencyjnych można znaleźć na stronie internetowej Administratora.

Więcej informacji na temat LIBOR USD 3M oraz LIBOR USD 6M dotyczących procesu konsultacji oraz decyzji FCA można znaleźć na stronie internetowej FCA oraz administratora pod adresem:

- komunikat w sprawie konsultacji FCA: <https://www.fca.org.uk/news/news-stories/further-consultation-announcements-wind-down-libor> oraz
- komunikat w sprawie decyzji FCA: <https://www.fca.org.uk/news/news-stories/fca-announces-decision-synthetic-us-dollar-libor>
- informacje administratora dot. LIBOR USD: <https://www.theice.com/iba/libor>

Daty zaprzestania publikacji wskaźników referencyjnych LIBOR dla poszczególnych walut znajdują się w poniższej tabeli:

LIBOR	TERMIN	Data zaprzestania publikacji
CHF	O/N, 1W, 1M, 2M, 3M, 6M, 1Y	2021-12-31
EUR	O/N, 1W, 1M, 2M 3M, 6M, 1Y	2021-12-31
GBP	O/N, 1W, 2M, 1Y	2021-12-31
GBP	3M	2024-03-31
GBP	1M, 6M	2023-03-31

⁶ <https://www.newyorkfed.org/medialibrary/Microsites/arrc/files/2020/ARRC-Best-Practices.pdf>

JPY	1M, 3M, 6M	2022-12-31
JPY	S/N, 1W, 2M, 1Y	2021-12-31
USD	1W, 2M	2021-12-31
USD	O/N, 1Y	2022-06-30
USD	1M, 3M, 6M	2024-09-30

Aktualne komunikaty dotyczące przyszłości wskaźnika LIBOR USD znajdują się na stronie FCA <https://www.fca.org.uk/>

Informacje o wskaźniku CME Term SOFR

CME Term SOFR jest wskaźnikiem referencyjnym stopy procentowej, opracowywanym na dzień przekazania dokumentu informacyjnego przez the CME Group Benchmark Administration Limited według metody samodzielnie określonej przez CME Group Benchmark Administration Limited.

W dniu 29 lipca 2021 r. CME Term SOFR został formalnie zatwierdzony przez organizację zrzeszającą uczestników rynku (Alternative Reference Rates Committee - ARRC) jako wskaźnik alternatywny dla LIBOR USD.

Szczegóły dotyczące CME Term SOFR, w tym opis kluczowych elementów metody opracowywania CME Term SOFR, Oświadczenie o Wskaźniku Referencyjnym (dokument opublikowany przez administratora na podstawie art. 27 Rozporządzenia BMR) zasady dotyczące wprowadzania przez administratora istotnej zmiany metody, tym godziny ich publikacji, informacje o ich wartości oraz procedury dotyczące przyjmowania i rozpatrywania skarg dotyczących procesu wyznaczania wskaźnika referencyjnego CME Term SOFR, CME Group Benchmark Administration Limited opublikował na swojej stronie internetowej pod adresem: <https://www.cmegroup.com/market-data/cme-group-benchmark-administration/term-sofr.html>

Informacje dot. administratora CME Term SOFR

Administratorem CME Term SOFR jest CME Group Benchmark Administration Limited.

Informacje przedstawione w niniejszym dokumencie są wyłącznie informacjami o charakterze ogólnym. Klienci i kontrahenci Banku, którzy zawarli (lub mogą w przyszłości zawrzeć) umowy finansowe lub nabyli (lub mogą w przyszłości nabyć) instrumenty finansowe, które zawierają odniesienie do wskaźnika referencyjnego, powinni przeprowadzić niezależną analizę ryzyka. Bank nie jest w stanie zapewnić, że poniższe informacje są wyczerpujące, ani też nie jest w stanie wyrazić poglądu na temat prawdopodobieństwa wystąpienia jakiegokolwiek zdarzenia dotyczącego wskaźnika referencyjnego.